

หลักสูตรโตไปไม่โกง

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบางขาม

หลักสูตร “โตไปไม่โกง” : ลักษณะพิเศษ

หลักสูตร “โตไปไม่โกง” มีลักษณะที่พิเศษแตกต่างไปจากหลักสูตรโดยทั่วไป นอกเหนือจากเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการปลูกฝังจิตสำนึกของเด็กให้ “โตไปไม่โกง” แล้ว ยังมีความพิเศษในประเด็นหลัก ๆ ที่เกี่ยวข้องกับครู นักเรียน และการจัดการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้

- 1) ปรัชญาความเชื่อ : เด็กทุกคนมีความบริสุทธิ์ ไม่มีเด็กที่มีความชั่วร้าย เลวร้ายที่ติดมากับตัว เช่น พันธุกรรมกำหนด เรื่องเลือดชั่ว สันดานไม่ดี เกิดมาก็คดโกง หรือขาดจิตสำนึกและคุณธรรม เป็นเรื่องที่ขาดการพิสูจน์เชิงประจักษ์
พี่น้องที่มีพันธุกรรมคล้ายกัน มีทั้งเป็นคนดีและคนเลว ดังนั้น กระบวนการหล่อหลอม กล่อมเกลา ประสบการณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะในวัยเด็ก ย่อมมีอิทธิพลต่อการปลูกฝังจิตสำนึกความคิด ความเชื่อ และระบบค่านิยมของแต่ละคน
- 2) เป้าประสงค์ของโครงการ ให้โอกาสการเรียนรู้ที่ดีที่สุดสำหรับเด็กว่าด้วยเรื่องปลูกฝังจิตสำนึกและระบบคุณค่าความคิด ความเชื่อ ด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่ผสมผสานสาระกับการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ต่าง ๆ เช่น การฟังและการอ่านนิทาน และการถกคุย อภิปรายถึงสาระของนิทาน การใช้สื่อการเรียนรู้อื่น ๆ ที่สนุก เช่น เพลง การเล่นเกม การเล่นละคร การทำงานศิลปะ เพื่อให้เกิดความประทับใจกับสาระที่ควรรู้
- 3) กระบวนการเรียนรู้ที่เด็กมีส่วนร่วมและให้เด็กเป็นผู้ปฏิบัติเอง คิดเอง ทำเอง และขบคิดแก้ปัญหาเอง จะเป็นวิธีการที่สร้างความประทับใจให้แก่เด็กได้มากที่สุด และจะเป็นการเรียนรู้ที่ฝังรากลึกลงในจิตใจและความทรงจำของเด็กได้ยาวนานที่สุด
- 4) หลักสูตรนี้มีความพิเศษและความเฉพาะเจาะจง เพราะเป็นการนำร่องในความพยายามที่จะสกัดค่านิยมหลักที่เชื่อว่า จะช่วยสร้างภูมิคุ้มกันอย่างดีต่อการถูกชักจูงให้กระทำการทุจริต ประพฤติมิชอบ หรือคอร์รัปชัน
- 5) ความพิเศษนี้รวมถึงวิธีการเรียนการสอนนั้น ไม่มีวิธีการทั่วไป เช่น ครูจะมีบทบาทเป็นผู้นำ ผู้ชี้แนะ ผู้กำกับควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ และเด็กนักเรียนจะเป็นฝ่ายปฏิบัติทดลองทำ โดยมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการและทุกขั้นตอนของทุกครั้งที่มีการเรียนการสอนหรือทำกิจกรรม

- 6) เพื่อให้ครูเข้าใจ ส่งเสริมและสนับสนุนการทดลองนำร่อง หลักสูตรได้รวมถึงคู่มือให้ครู การอบรมครู และการบ้านที่ฝากให้ครูที่สนใจช่วยร่วมพัฒนาหลักสูตรต่อไป นอกจากนี้แล้วยังมีกล่องอุปกรณ์สำหรับทุกห้องเรียนในทุกระดับชั้นที่เข้าร่วมโครงการ โดยทุกห้องจะมีกล่องที่มีอุปกรณ์และเครื่องมือในการเรียนการสอนครบถ้วน อาทิ คู่มือครู หนังสือนิทาน ซีดีเพลง บทละคร ในกรณีที่มีการเล่นละคร เกม เครื่องมือทำงานด้านศิลปะ ฯลฯ

ครูจะไม่ต้องกังวลในการหาวัสดุอุปกรณ์ที่จะดำเนินการในวิชานี้ ครูสามารถจะเปิดกล่องการเรียนมาใช้ประโยชน์ได้ทุกสัปดาห์ตามสาระการเรียนรู้ที่คู่มือได้กำหนดไว้

- 7) เนื่องจากเป็นหลักสูตรพิเศษและหลักสูตรเสริมที่ผู้บริหารกรุงเทพมหานคร เห็นว่าสำคัญต่อการสร้างเด็กเพื่อสร้างชาติ กระบวนการเรียนรู้ของหลักสูตรจึงถูกออกแบบให้มีความแตกต่างจากการสอนทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปลูกฝังเรื่องคุณค่า ค่านิยม ต้องเน้นทางวิธีการทางตรงแต่ต้องไม่ละเลยวิธีการทางอ้อม เพราะเด็กต้องเกิดความประทับใจ และเกิดการดูดซึมซึมซับคุณค่าและค่านิยมอย่างเป็นธรรมชาติโดยไม่ถูกบังคับ ชัดเชียด ความประทับใจนี้จะมีผลกระทบต่อการยึดรากฐานของความเชื่ออย่างลึกซึ้ง ถ้าเด็กได้รับการต่อยอดคุณค่าอย่างสนุก ชวนคิด ถูกกระตุ้น และปลูกเร้าให้คิดให้ทำอย่างสม่ำเสมอผ่านสื่อ และวิธีการต่างๆ ตัวอย่างที่ดี คือ เมื่อเด็กได้ยินเพลงใดเพลงหนึ่งที่เคยร้อง หรือจะเป็นเพลงหลักของโครงการก็ได้ เด็กจะเกิดความทรงจำอันหลากหลายเกี่ยวกับประสบการณ์ของการฟังนิทาน การละเล่น จากเรื่องของหุ่นมือหรือจากละคร และจากการที่ถกคุยกันทุกครั้งหลังจากได้ทำกิจกรรม

กระบวนการทวนจำ (recall) ของมนุษย์สามารถจะถูกกระตุ้นหรือปลูกเร้าจากสัมผัสต่าง ๆ ได้ ดังนั้น หลักสูตรจึงมุ่งเน้นให้เด็กเกิดความประทับใจ และให้มีแรงบันดาลใจจากสื่อสัมผัสต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้เกิดการคิดและไตร่ตรองเมื่อมีเหตุการณ์ท้าทายหรือล่อแหลมที่ต้องเผชิญด้วย

โดยสรุป หลักสูตรมุ่งหวังจะฉีดวัคซีนอันมีประสิทธิภาพเพื่อให้เด็กได้มีภูมิคุ้มกัน สามารถจะช่วยด้านทานสิ่งที่ไม่ดีและสิ่งที่จะมาช่วยอยู่ในกายภาคน้ำของชีวิต เปรียบเสมือนถ้าเราเคยฉีดวัคซีนที่ดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพ เราสามารถจะมีภูมิคุ้มกันต่อโรคภัยที่ห้อมล้อมเรา ทำให้เรายังแข็งแรงไม่คิดเชื่อดิโรคนั่น

การทำหลักสูตรนี้ จึงเปรียบเสมือนการคิดค้นศึกษาวิจัย วิเคราะห์ และผลิตวัคซีนของการสร้างภูมิคุ้มกันต่อความไม่ดีให้แก่เด็กนักเรียนของกรุงเทพมหานคร ถ้าเด็กนักเรียนได้รับในปริมาณที่เพียงพอและเหมาะสมย่อมจะส่งผลให้มีภูมิคุ้มกันที่ดี ทั้งนี้ มีการถามว่าจะเห็นผลได้อย่างไร หรือจะเห็นผลได้เร็วแค่ไหน คำตอบ คือ ในช่วงทดลองนำร่องดำเนินการหลักสูตรนี้จะมีการประเมินว่าหลักสูตรได้ถูกนำไปปฏิบัติจริงหรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคอย่างไรหรือไม่ เด็กนักเรียนและครูมีความรู้สึกรับอย่างไรกับหลักสูตร มีความพึงพอใจมากน้อยเพียงใด เครื่องมือ สื่อ และวิธีการต่าง ๆ ใช้ได้สะดวกและเป็นประโยชน์หรือไม่ การประเมินในขั้นแรกคือการประเมินศักยภาพและการดำเนินการของหลักสูตร รวมถึงความพึงพอใจของผู้ใช้ซึ่งรวมถึงครูและนักเรียนด้วย

ส่วนผลลัพธ์และผลกระทบในระยะยาวของการปลูกฝังค่านิยม คงต้องให้เวลาพุ่มพุกหยิ่งรากฝังในและบ่มเพาะในตัวเด็กระยะหนึ่งก่อน จึงจะประเมินได้อย่างแท้จริงว่าได้เกิดผลมากน้อยเพียงใด

โครงการโรงเรียนสีขาว

หลักสูตรคบเด็กสร้างชาติ “โตไปไม่โกง”

“สร้างเด็กไทยให้คิดดี ทำดี นิสัยดี สังคมมีความสุข”

ความเป็นมาในการจัดทำหลักสูตร

ศูนย์สาธารณประโยชน์และประชาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และองค์กรเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทย ตระหนักในความสำคัญของการสร้างค่านิยมให้คนในสังคมรู้สึกไม่ยอมรับพฤติกรรมทุจริตคอร์รัปชันและการโกงทุกรูปแบบ โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งการสร้างค่านิยมที่ถูกต้องนี้จะเป็นรากฐานสำคัญเพื่อให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ และเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาทุจริตคอร์รัปชันที่ได้ผลที่สุด จึงได้ดำเนินกิจกรรมเด็กในหลายรูปแบบมาตั้งแต่ ปี พ.ศ 2541 เช่น การจัดค่ายอบรมเยาวชนเมล็ดพันธุ์ประชาธิปไตยด้านคอร์รัปชัน การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก การประกวดเรียงความ การประกวดภาพเขียน ละครเด็ก การโต้วาที ฯลฯ

ต่อมาเมื่อกรุงเทพมหานครมีนโยบายที่จะเอาจริงเอาจังต่อการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน ผู้บริหารกรุงเทพมหานครได้ปรึกษารื้อกับศูนย์สาธารณประโยชน์และประชาสังคม และองค์กรเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทย เพื่อขอให้ช่วยดำเนินการจัดทำหลักสูตรเกี่ยวกับการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชันสำหรับใช้ในโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จึงได้เกิดความร่วมมือที่เป็นรูปธรรมระหว่างองค์กรภายใต้โครงการโรงเรียนสีขาว

ศูนย์สาธารณประโยชน์และประชาสังคมและองค์กรเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทยได้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรคบเด็กสร้างชาติ “โตไปไม่โกง” โดยมีที่ปรึกษาอาวุโสและผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ มาร่วมให้ข้อคิดเห็น โดยมีหลักการสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เด็กนักเรียน ในปีแรกนี้ (พ.ศ. 2553 – 2554) เป็นการจัดทำหลักสูตรสำหรับนักเรียนระดับอนุบาล – ประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อนำมาใช้ในโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งจะมีการอบรมครูผู้สอนก่อนการนำหลักสูตรไปใช้

วิสัยทัศน์

หลักสูตรคบเด็กสร้างชาติ “โตไปไม่โกง” มุ่งหล่อหลอมปลูกฝังให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ เปี่ยมไปด้วยค่านิยมและคุณสมบัติที่พึงปรารถนา ได้แก่ ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสาธารณะ และรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม รวมทั้งมีความรักในความถูกต้องและเป็นธรรม โดยยึดหลักความพอเพียงในการดำเนินชีวิต ซึ่งจะเป็พื้นฐานที่ขาดเสียมิได้ในการสร้างภูมิคุ้มกันต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบ และต่อต้านการเอารัด เอาเปรียบผู้อื่น สังคม และประเทศชาติ

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1. เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้รู้จักการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติด้วยพื้นฐานของความถูกต้องและเป็นธรรม
2. เพื่อสร้างจิตสำนึกคุณธรรมของผู้เรียน ให้ไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาเปรียบผู้อื่น รู้จักจำแนกชั่วดี สามารถแยกแยะความผิดและความถูกต้อง เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันต่อปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน
3. เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต การมีจิตสาธารณะ การรู้รับผิดชอบและมีวินัย และรักความพอเพียง
4. เพื่อพัฒนาสมรรถนะในการคิดและมีวิจารณญาณในการแก้ไขปัญหาของผู้เรียน ให้คิดเป็นและปฏิบัติอย่างถูกต้อง กล้าหาญ และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรระดับการศึกษา “โตไปไม่โกง” มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งเป็นความดีต่อส่วนรวม 5 ประการ ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต การมีจิตสาธารณะ ความเป็นธรรมทางสังคม กระทำอย่างรับผิดชอบ และเป็นอยู่อย่างพอเพียง เพื่อสร้างนิสัยให้ผู้เรียนรักความถูกต้องและความเป็นธรรม เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันต่อปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน ไม่ทุจริต ไม่โกง ไม่ยอมรับและรังเกียจพฤติกรรมทุจริตและโกงทุกรูปแบบ

สาระสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรคบเด็กสร้างชาติ “โตไปไม่โกง” ประกอบด้วยสาระ 5 เรื่อง สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยมีเนื้อหาของแต่ละสาระ ดังนี้

ลำดับ	สาระและความหมาย	แนวคิด	การนำไปปฏิบัติ
1	ความซื่อสัตย์สุจริต (Honesty and Integrity) การยึดมั่นในความสัตย์จริง และในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม มีความซื่อตรง และมีเจตนาที่บริสุทธิ์ ปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่นโดยชอบ ไม่คดโกง	การดำเนินชีวิตในสังคมนั้น ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็น ไม่ว่าจะซื่อสัตย์ต่อตนเองหรือผู้อื่น ดังนั้น การที่เราจะมีความซื่อสัตย์สุจริตนั้น เราจะต้องปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตอย่างถูกต้อง และให้เห็นโทษของการไม่ซื่อสัตย์สุจริตว่าจะส่งผลต่อตนเองและสังคมอย่างไรบ้าง	- พูดความจริง - ไม่ลักขโมย - ทำตัวเป็นที่น่าเชื่อถือ - ทำตามสัญญา - ตรงไปตรงมา - กล้าเปิดเผยความจริง - รู้จักแยกแยะประโยชน์ส่วนตัวส่วนรวม
2	การมีจิตสาธารณะ (Greater Good and Public Spirit) การมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม มีความตระหนักรู้และคำนึงถึงสังคมส่วนรวม มีความรับผิดชอบต่อตนเองในการกระทำใด ๆ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อส่วนรวม และพร้อมที่จะเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม	การอยู่ร่วมกันของสมาชิกในสังคมหนึ่งนั้น ต้องอาศัยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเข้าใจซึ่งกันและกัน รวมทั้งการที่สมาชิกในสังคมคิดและทำเพื่อส่วนรวม รู้จักการให้เพื่อสังคม ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนเป็นใหญ่ และพร้อมที่จะเสียสละหรือช่วยปกป้องผลประโยชน์ของส่วนรวม	- ร่วมดูแลสังคม - รับผิดชอบต่อส่วนรวม - เสียสละเพื่อส่วนรวม - เอื้อเฟื้อ เมตตา มีน้ำใจ - ไม่เห็นแก่ตัว
3	ความเป็นธรรมทางสังคม (Fairness and Justice) การปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเสมอ	ทุกคนควรได้รับความเป็นธรรมอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะแตกต่างกันด้วยเชื้อชาติ	- นึกถึงใจเขาใจเรา - ไม่เอาเปรียบผู้อื่น - รับฟังผู้อื่น

ลำดับ	สาระและความหมาย	แนวคิด	การนำไปปฏิบัติ
	ภาคและเท่าเทียมกัน และอย่างมีเหตุผล โดยไม่เลือกปฏิบัติต่อเพศ เชื้อชาติ ชนชั้น สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม	ศาสนา ภูมิกำเนิด ชานะ หรือการศึกษา รวมทั้งต้องไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นด้วย ดังนั้น การให้ความเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น การไม่เอาเปรียบผู้อื่น และการเข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตนเอง จะช่วยให้รักษาความเป็นธรรมในสังคมได้มากขึ้น	- เคารพให้เกียรติผู้อื่น - กตัญญูอย่างมีเหตุผล - คำนึงถึงความยุติธรรมโดยตลอด
4	กระทำอย่างรับผิดชอบ (Responsibility and Accountability) การมีจิตสำนึกในบทบาทและหน้าที่ของตัวเองและปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุด เคารพกฎเกณฑ์กติกา พร้อมให้ตรวจสอบการกระทำได้เสมอ หากมีการกระทำผิดก็พร้อมที่จะยอมรับและแก้ไขในสิ่งที่ผิด	ทุกสังคมประกอบด้วยสมาชิกหรือบุคคลที่แตกต่างหลากหลายตามบทบาทและหน้าที่ต่าง ๆ ที่เหมือนกันบ้างและต่างกันบ้าง ตั้งแต่เป็นสมาชิกของครอบครัว สมาชิกของโรงเรียน สมาชิกของที่ทำงาน และสมาชิกของสังคม ดังนั้น การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เข้าใจซึ่งกันและกัน ไม่ละเมิดผู้อื่น และพร้อมยอมรับในการกระทำของตนเองนั้น สมาชิกทุกคนจะต้องเข้าใจความรับผิดชอบในบทบาทและหน้าที่ของตนเองและบุคคลต่าง ๆ รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ อย่างมีความรับผิดชอบ พร้อมที่จะให้มีการตรวจสอบได้ มีความเคารพต่อกฎเกณฑ์กติกาอย่างมีวินัย	- ทำหน้าที่ของตัวเองให้ดีที่สุด - มีระเบียบวินัย - เคารพกติกา - รับผิดชอบในสิ่งที่ทำ - กล้ายอมรับผิดและรับการลงโทษ - รู้จักสำนึกผิดและขอโทษแก้ไขในสิ่งผิด - กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง
5	เป็นอยู่อย่างพอเพียง (Sufficiency and Moderation)	การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ถือว่าเป็นแบบอย่างที่ดี ที่ควรถือปฏิบัติ การรู้จักความพอดี พอประมาณใน	- รู้จักความเพียงพอ - ความพอดี - มีความอดทนอดกลั้น - รู้จักบังคับตัวเอง

ลำดับ	สาระและความหมาย	แนวคิด	การนำไปปฏิบัติ
	คือ การดำเนินชีวิตโดยยึดหลัก ความพอประมาณ ซื่อตรง ไม่ละโมภโลกมาก รู้จักยับยั้ง ชั่งใจ และต้องไม่เอาเปรียบ หรือเบียดเบียนทั้งตัวเองและ ผู้อื่น	การใช้ชีวิต การรู้สึกพอใจในสิ่งที่ ตนเองมีอยู่ การรู้ประหยัดและ รู้คุณค่าสิ่งของเป็นเรื่องสำคัญใน การสร้างนิสัยที่เป็นอยู่อย่างพอเพียง จะไม่ทำให้เกิดการคั่นรบบแบบเห็น แก่ตัวและขาดสติ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และสังคมในภาพรวมด้วย	- ไม่กลัวความยากลำบาก - ไม่ทำอะไรแบบสุดขั้วหรือ สุดโต่ง - มีสติและเหตุผล

กิจกรรมในหลักสูตรเป็นกิจกรรมที่ให้ความสนุกสนานและสร้างสรรค์ ผ่านการเล่นทาน เกมการละเล่นต่าง ๆ การร้องเพลง กิจกรรมศิลปะ บทกวีและคำคล้องจองสำหรับเด็ก รวมทั้งกิจกรรมสร้าง ประสิทธิภาพอื่น ๆ เพื่อกระตุ้นให้เด็กคิดอย่างมีเหตุผลและซึมซับคุณค่าแห่งความเป็นธรรมชาติ และ สร้างความรู้สึกรักผิชอบชั่วดี ภูมิใจในการทำความดี รังเกียจคนโกงและคนเก่งแต่โกง

ตัวอย่างกิจกรรมในห้องเรียน เช่น

- กิจกรรมกลุ่มที่แสดงถึงความรักและการดูแลสมบัติสาธารณะ
- การเล่นทานที่เด็ก ๆ เป็นผู้กล้าหาญเสียสละเพื่อส่วนรวม
- เรื่องเล่าเกี่ยวกับความกล้าหาญทางจริยธรรมของผู้นำ
- นิทานที่ชี้ให้เห็นโทษแห่งการโกหกและเจ้าเล่ห์
- กิจกรรมที่ชี้ให้เห็นประโยชน์ของความพอเพียงไม่โลภ เป็นต้น

จุดประสงค์รายสาระและกิจกรรม

หลักสูตรฉบับนี้สร้างชาติ “โตไปไม่โกง” ในระดับอนุบาลชั้นศึกษาปีที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย สาระทั้งห้าประการดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น มีจุดประสงค์และกิจกรรม ดังนี้ (โปรดดูรายละเอียดการดำเนิน กิจกรรม เครื่องมือการเรียนรู้ และสื่อการเรียนการสอนจากคู่มือหลักสูตร เอกสารประกอบ และสื่อต่าง ๆ ที่ได้ จัดเตรียมไว้ในกล่องอุปกรณ์)

สาระที่ 1 ความซื่อสัตย์สุจริต จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำว่า “ซื่อสัตย์” ซึ่งรวมถึงการไม่หยิบของของคนอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต การพูดความจริงไม่โกหก และการไม่ใช้เล่ห์เหลี่ยมคดโกงเอาเปรียบผู้อื่น	
กิจกรรมที่ 1.1 แหวนแห่งความซื่อสัตย์	จุดประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจและฝึกพฤติกรรมการไม่เอาของของคนอื่นมาเป็นของตนเอง เก็บของได้แล้วส่งคืน การพูดความจริง ลักษณะกิจกรรม นิทาน และคำคล้องจอง/เพลง
กิจกรรมที่ 1.2 เกมโอ้แหวนอยู่ไหน	จุดประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการพูดความจริง และการกล้าแสดงออก ลักษณะกิจกรรม กิจกรรมการเล่น
กิจกรรมที่ 1.3 การตัดสินใจของตุ๊กแต่น้อย	จุดประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจและฝึกพฤติกรรมการไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน ลักษณะกิจกรรม นิทาน
กิจกรรมที่ 1.4 แมลงเด็กดี	จุดประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความตระหนักว่า ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณสมบัติของเด็กดี ลักษณะกิจกรรม กิจกรรมศิลปะ
กิจกรรมที่ 1.5 แม่เหี่ยวกับลูก	จุดประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจถึงผลของการลักขโมย ลักษณะกิจกรรม นิทาน และคำคล้องจอง/เพลง

กิจกรรมที่ 1.6 เจ้าโด้กับชานา	จุดประสงค์ เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของตนเองอย่างซื่อสัตย์สุจริต ลักษณะกิจกรรม นิทาน และคำคล้องจอง/เพลง
กิจกรรมที่ 1.7 เด็กเลี้ยงแกะ	จุดประสงค์ เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจความสำคัญของการพูดความจริง และ โทษของการโกหก ลักษณะกิจกรรม นิทาน และคำคล้องจอง/เพลง
กิจกรรมที่ 1.8 หนูสัญญา	จุดประสงค์ เพื่อให้ นักเรียนฝึกพฤติกรรมการรักษาสัญญา และการรักษาคำพูด ลักษณะกิจกรรม คำคล้องจอง/ เพลง
กิจกรรมที่ 1.9 ลาเจ้าอุบาย	จุดประสงค์ เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับการทำหน้าที่อย่างซื่อสัตย์สุจริต ลักษณะกิจกรรม นิทาน และคำคล้องจอง/เพลง
กิจกรรมที่ 1.10 เทพารักษ์กับคนตัดไม้	จุดประสงค์ เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการพูดความจริง และ โทษของการโกหก ลักษณะกิจกรรม นิทาน
กิจกรรมที่ 1.11 คนเจ้าเล่ห์กับลูกโลก	จุดประสงค์ เพื่อให้ นักเรียนเกิดการตระหนักต่อโทษของการใช้เล่ห์เหลี่ยมหลอกลวงผู้อื่น ลักษณะกิจกรรม กิจกรรมการเล่น

กิจกรรมที่ 1.12 เหรียญทอง 15 เหรียญ	จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเกิดความซื่อสัตย์ ลักษณะกิจกรรม นิทาน
--	---

สาระที่ 2 การมีจิตสาธารณะ จุดประสงค์ 1. เพื่อให้เข้าใจความสำคัญของส่วนรวม และรู้จักจำแนกส่วนตัว-ส่วนรวม 2. เพื่อฝึกปฏิบัติการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ได้แก่ การเสียสละเพื่อส่วนรวม การเคารพกฎกติกา 3. เพื่อให้เข้าใจลักษณะของผู้นำที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม	
กิจกรรมที่ 2.1 รถไฟป่วน ป่วน	จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายและความสำคัญของการอยู่ร่วมกัน เราอยู่คนเดียวไม่ได้ ส่วนรวมจะดีได้ ถ้าทุกคนเสียสละทำตามกติกาและ ทำเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ลักษณะกิจกรรม กิจกรรมการเล่น
กิจกรรมที่ 2.2 รถไฟสามัคคี	จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายและความสำคัญของการอยู่ร่วมกัน เราอยู่คนเดียวไม่ได้ ส่วนรวมจะดีได้ ถ้าทุกคนเสียสละทำตามกติกาและ ทำเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ลักษณะกิจกรรม คำคล้องจอง/เพลง
กิจกรรมที่ 2.3 เรารักประเทศไทย	จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนสร้างความผูกพันต่อชาติบ้านเมือง ลักษณะกิจกรรม คำคล้องจอง/เพลง และกิจกรรมศิลปะ

กิจกรรมที่ 2.4 ตำนานปาห้องโก้	จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเห็นว่า คนโกงสามารถทำลายคนดีได้อย่างไร ลักษณะกิจกรรม นิทาน
กิจกรรมที่ 2.5 ททาวพิเศษ	จุดประสงค์ เพื่อฝึกให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎกติกา ลักษณะกิจกรรม คำคล้องจอง/เพลง และกิจกรรมศิลปะ
กิจกรรมที่ 2.6 ตัวอักษรกินเมือง	จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความสำคัญของกฎเกณฑ์กติกา และโทษของการไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์กติกา ลักษณะกิจกรรม นิทาน
กิจกรรมที่ 2.7 อนุบาล Walk Rally	จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจว่า กฎเกณฑ์อาจเหมือนหรือแตกต่างกันขึ้นอยู่กับสถานที่ ลักษณะกิจกรรม กิจกรรมการเล่น และกิจกรรมศิลปะ
กิจกรรมที่ 2.8 เข้าแถว	จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนฝึกการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์กติกา ลักษณะกิจกรรม คำคล้องจอง/เพลง
กิจกรรมที่ 2.9 วีรบุรุษน้อย	จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน เรียนรู้การเสียสละเพื่อส่วนรวม ลักษณะกิจกรรม นิทาน

กิจกรรมที่ 2.10 แสงสว่างจากประกายการ	จุดประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้การเสียดสีเพื่อส่วนรวม ลักษณะกิจกรรม นิทาน
---	--

สาระที่ 3 ความเป็นธรรมทางสังคม จุดประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงความกล้าหาญทางจริยธรรม ทั้งการยึดมั่นที่จะรักษาความถูกต้องและการยอมรับผล การกระทำของตน ตลอดจนเรียนรู้คุณลักษณะของการเป็นผู้นำที่กล้าหาญและยึดมั่นในความดี	
กิจกรรมที่ 3.1 หนูผู้กล้าหาญ	จุดประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจถึงความกล้าหาญทางจริยธรรมว่า มาจากจิตใจ ที่กล้าหาญ เป็นสำคัญ ดังนั้น พลังความกล้าหาญไม่ได้ขึ้นอยู่กับขนาดของ ร่างกาย ทุกคนสามารถเป็นคนกล้าหาญและยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้องได้ ลักษณะกิจกรรม นิทาน
กิจกรรมที่ 3.2 เกมพลังหนู	จุดประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องความกล้าหาญ และความสามัคคี ลักษณะกิจกรรม กิจกรรมการเล่น
กิจกรรมที่ 3.3 หนูคีนเนย์	จุดประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนเรียนรู้ถึงความกล้าหาญที่จะยอมรับผลการกระทำและ แก้ไขในความผิดพลาด ลักษณะกิจกรรม กิจกรรมการเล่น

กิจกรรมที่ 3.4 พญาลิง	จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงคุณสมบัติของผู้นำว่า ต้องมีความดี ความกล้าหาญ และความเสียสละ ลักษณะกิจกรรม นิทาน และคำคล้องจอง/เพลง
กิจกรรมที่ 3.5 มารัชคุณธรรม	จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้เรื่องคุณธรรมและการเป็นผู้นำผู้ตาม ลักษณะกิจกรรม คำคล้องจอง/เพลง
กิจกรรมที่ 3.6 หมาป่ากับลูกแกะ	จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องความสามัคคีเพื่อการต่อสู้กับความชั่ว ลักษณะกิจกรรม นิทานคำคล้องจอง/เพลง

สาระที่ 4 กระทำอย่างรับผิดชอบ จุดประสงค์ เพื่อให้เข้าใจความสำคัญของหน้าที่และฝึกฝนลักษณะนิสัยความรับผิดชอบต่ออันเป็นพื้นฐานต่อการกระทำอย่าง รับผิดชอบ และการยอมรับผิด	
กิจกรรมที่ 4.1 มือของหนู	จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับมือว่า สามารถทำหน้าที่ และทำประโยชน์ ต่าง ๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็นมือเด็กหรือมือผู้ใหญ่ ลักษณะกิจกรรม คำคล้องจอง/เพลง และกิจกรรมศิลปะ

กิจกรรมที่ 4.2 มือนี่มีประโยชน์	จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับมือว่า สามารถทำหน้าที่และ ทำประโยชน์ต่าง ๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็นมือเด็กหรือมือผู้ใหญ่ ลักษณะกิจกรรม คำคล้องจอง/เพลง
กิจกรรมที่ 4.3 นิ้วโป่งชี้โก่ง	จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจว่า การขโมยเป็นกระทำที่ไม่ถูกต้อง และ ไม่สามารถ ยอมรับได้ ลักษณะกิจกรรม นิทาน และคำคล้องจอง/เพลง
กิจกรรมที่ 4.4 ติดต่อกิจเกี่ยวเงิน	จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบ ลักษณะกิจกรรม นิทาน และคำคล้องจอง/เพลง
กิจกรรมที่ 4.5 ทำไมหนูชอบลิ้ม	จุดประสงค์ เพื่อฝึกฝนให้นักเรียนมีรับผิดชอบต่อหน้าที่ ลักษณะกิจกรรม นิทาน, คำคล้องจอง/เพลง และกิจกรรมศิลปะ
กิจกรรมที่ 4.6 ระบำไม้กวาด	จุดประสงค์ เพื่อฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ลักษณะกิจกรรม คำคล้องจอง/เพลง
กิจกรรมที่ 4.7 ขายโง่กับต้นไม้	จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบ ลักษณะกิจกรรม นิทาน

สาระที่ 5 เป็นอยู่อย่างพอเพียง จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้แนวความคิดการมีชีวิตที่พอเพียง โดยเฉพาะเรื่องโทษของความโลภ และการทำอะไรเกินตัว	
กิจกรรมที่ 5.1 เด็กโลก	จุดประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจว่า ความโลภเป็นสิ่งที่ไม่ดี ลักษณะกิจกรรม นิทาน
กิจกรรมที่ 5.2 คนเลี้ยงแพะ	จุดประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจว่าความโลภเป็นสิ่งที่ไม่ดี ลักษณะกิจกรรม นิทาน และกิจกรรมศิลปะ
กิจกรรมที่ 5.3 กากับหงส์	จุดประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียน เรียนรู้ที่จะภูมิใจและพอใจในสิ่งที่ตัวเองเป็นสิ่งที่ตัวเองมี ลักษณะกิจกรรม นิทาน และกิจกรรมศิลปะ
กิจกรรมที่ 5.4 ลูกอึ่งอ่างกับแม่	จุดประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียน เรียนรู้ที่จะไม่ทำอะไรเกินตัว ลักษณะกิจกรรม นิทาน และกิจกรรมการเล่น

การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล

1. คู่มือและสื่อการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมตามสาระ 5 ประการในหลักสูตร คบเด็กสร้างชาติ “โตไปไม่โกง” จะมีกิจกรรมเพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับปลูกฝังคุณธรรมในจิตใจ ผู้เรียนโดยตรง โดยจะมีคู่มือหลักสูตรสำหรับครูผู้สอน ซึ่งในคู่มือหลักสูตรจะระบุรายละเอียดของกิจกรรมและการใช้เครื่องมือการเรียนรู้ของแต่ละสาระโดยละเอียด ซึ่งประกอบด้วย เพลง เกม ชุดกิจกรรม นิทาน ศิลปะ ละคร ซึ่งในกล่องอุปกรณ์สำหรับครูผู้สอนจะมีสื่อการเรียนการสอน ได้แก่ แผ่นซีดีเพลง หนังสือนิทาน บทละคร ภาพประกอบ รวมทั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถออกแบบแผนการจัดประสบการณ์ ส่งเสริมคุณธรรมในหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ครูผู้สอนควรจัดเวลาน้อยที่สุด 1 คาบต่อสัปดาห์ เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ หรืออาจเพิ่มเติมด้วยการสอดแทรกเนื้อหาสาระเข้าไปเพื่อสร้างประสบการณ์หรือการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาอื่น ๆ ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมตามสาระ 5 ประการ ครูผู้สอนสามารถใช้กิจกรรมหลาย ๆ ครั้ง หลาย ๆ แบบและทำเป็นประจำสม่ำเสมอเพื่อที่จะได้ซึมซับลงในจิตใจเด็กจนเป็นลักษณะนิสัยประจำตัว

3. การเตรียมตัวของครูผู้สอน

การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมตามสาระ 5 ประการในหลักสูตร คบเด็กสร้างชาติ “โตไปไม่โกง” ครูควรศึกษาเนื้อหาในหลักสูตรและกิจกรรมในแต่ละเรื่องให้เข้าใจก่อนการนำไปใช้ อย่างไรก็ตามครูผู้สอนสามารถปรับแนวทางการดำเนินกิจกรรมได้ตามความเหมาะสม

4. การประเมินผล

ครูผู้สอนประเมินผลด้วยการสังเกตพฤติกรรมและการสนทนาซักถามเด็กแบบไม่เป็นทางการ และสอบถามพฤติกรรมเด็กจากผู้ปกครอง และจัดทำสมุดบันทึกพฤติกรรมโดยพิจารณาตามจุดประสงค์ของกิจกรรมในสาระ อย่างไรก็ตามจะไม่มีผลการประกาศผลให้ผ่านหรือไม่ผ่าน ครูผู้สอนต้องเป็นผู้พิจารณาร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาในกรณีที่พบว่าเด็กมีปัญหาพฤติกรรมเพื่อแก้ไขปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคล

แนวทางการประเมินสำหรับครูผู้สอน

ระดับอนุบาลชั้นศึกษาปีที่ 1

สาระ	จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรมที่พึงประสงค์	ระดับคุณภาพ
ความซื่อสัตย์ สุจริต (Honesty and Integrity)	- เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำว่า “ซื่อสัตย์” ซึ่งรวมถึงการไม่หยิบของของคนอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต การพูดความจริง ไม่โกหก และการไม่ใช้เล่ห์เหลี่ยมคดโกงเอาเปรียบผู้อื่น	- พูดความจริงไม่พูดโกหก - ไม่หยิบของของคนอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของ	- ดี (ไม่เคยโกหก ไม่เคยหยิบของคนอื่น) - ควรปรับปรุง (มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาต้องปรับปรุง)
การมีจิต สาธารณะ (Greater Good and Public Spirit)	- เพื่อให้เข้าใจความสำคัญของส่วนรวม และรู้จักจำแนกส่วนตัว-ส่วนรวม - เพื่อฝึกปฏิบัติการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ได้แก่ การเสียสละเพื่อส่วนรวม การเคารพ กฎ กติกา - เพื่อเข้าใจลักษณะของผู้นำที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม	- รู้จักแยกแยะของส่วนตัว เช่น หนังสือของเรา ดินสอของเรา และส่วนรวม เช่น โต๊ะ เก้าอี้ของห้องเรียน - เสียสละเพื่อตนเองและผู้อื่น และเคารพกฎ กติกา - ไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาของคนอื่น	- ดี (มีพฤติกรรมที่พึงปรารถนาอย่างสม่ำเสมอ) - ควรปรับปรุง (เห็นแก่ตัว เอาเปรียบคนอื่น เอาเปรียบส่วนรวม)
ความเป็นธรรม ทางสังคม (Fairness and Justice)	- เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงความกล้าหาญทางจริยธรรม ทั้งการยึดมั่นที่จะรักษาความถูกต้องและการยอมรับผลการ	- รักความถูกต้อง - รู้จักยอมรับผิดและขอโทษ - ไม่เอาเปรียบผู้อื่น - มีความเป็นผู้นำ	- ดี (มีพฤติกรรมที่พึงปรารถนาอย่างสม่ำเสมอ) - ควรปรับปรุง (ไม่ยอมรับผิด)

สาระ	จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรมที่พึงประสงค์	ระดับคุณภาพ
	กระทำของตน ตลอดจนเรียนรู้ คุณลักษณะของการเป็นผู้นำที่ กล้าหาญและยึดมั่นในความดี	เสียสละ กล้าหาญ	เอาเปรียบคนอื่น เอาเปรียบส่วนรวม)
กระทำอย่าง รับผิดชอบ (Responsibility and Accountability)	- เพื่อให้เข้าใจความสำคัญของ หน้าที่และฝึกฝนลักษณะนิสัย ความรับผิดชอบต่อ อันเป็น พื้นฐานต่อการกระทำอย่าง รับผิดชอบ และการยอมรับผิด	- รู้จักหน้าที่ของตนเอง - มีความรับผิดชอบต่อ ตนเองและผู้อื่น - มีความรับผิดชอบต่อ ส่วนรวม - รู้จักยอมรับผิดและ ขอโทษ	- ดี (มีพฤติกรรมที่พึง ปรารถนาอย่าง สม่ำเสมอ) - การปรับปรุง (ไม่รับผิดชอบต่อ หน้าที่ ไม่รับผิดชอบต่อ ส่วนรวม ไม่ยอมรับ ผิด)
เป็นอยู่อย่าง พอเพียง (Sufficiency and Moderation)	- เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ แนวคิดการมีชีวิตที่พอเพียง โดยเฉพาะเรื่องโทษของความ โลภ และการทำอะไรเกินตัว	- รู้จักความพอเพียง ไม่ใช่จำเริญความ จำเป็น - ไม่โลภ ไม่อยากได้ของ คนอื่น - รู้จักความพอดี ไม่ละโมภ ไม่ตะกละ	- ดี (มีพฤติกรรมที่พึง ปรารถนาอย่าง สม่ำเสมอ) - การปรับปรุง (อยากได้ โลกมาก สุรุ่ยสุร่าย)